

En stedse gradviis stigende Velstand og Lykke

Taler

Carl Johan

Dato

10 februar 1836

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Trontale, opplest i Stortinget av statsminister Løvenskiold

1 Gode Herrer og Norske Mænd!

Snart to og tyve Aar ere nu henrundne siden den Skandinaviske Halvøes tvende Nationer afsvore deres fordærvelige indbyrdes Fiendskab. Den under den
5 Høiestes Beskyttelse indgangne Forening bragte en Tvedragt til at forsvinde, som ellers vilde have endt, ikke alene med at udtømme begge Folks Hjelpeskilder, men endog med at tilintetgjøre deres Nationalitet. Nu staaer begge Folks Selvstændighed uantastet. Den udgjør en Deel af Europas offemtlige Ret. Oprigtighed og Redelighed ere Borgen for dens Fasthed og Varighed.

10

Hvad Norges Ressourcer angaaer, da ville I selv være istand til at bedømme dem. Paa Statsgjelden er hvert Aar skeet regelmæssige Afbetalinger, en Orden, som uafsladelig er bleven fulgt. Uagtet de directe Skatter siden seneste Storthing have været nedsatte til det Halve, seer Jeg mig dog istand til at meddele Eder, at vore
15 Indtægter overstige vore Udgifter. Disse Fordele skyldes vi den Grundregel, som vil fælleds have fastsat, og som vi uden Afvigelse have fulgt.

Bankens Fasthed er grundet paa de for den givne Loves og Statuters Tydlighed og Simpelhed. Vi føle de lykkelige Virkninger af Regelmæssigheden af en
20 Fremgangsmaade, der er fast begrundet i et rigtigt finansielt System. Vore Papiirpenges Værd have nærmet sig rede Sølv i den Grad, at Børscoursen idelig under Løbet af flere Aar har været lavere end Bankcoursen. Den almindelige Tillid til et Myntrepræsentativ lader sig ikkuns tilveiebringe ved Nøiagtighed hos den Bestyrelse, det er overdraget at opretholde dets Credit. Vore
25 Papiirpenges Forbedring taler til Bankbestyrelsens berømmelse. Banken har, efter lovgyldige Bestemmelser, ved Laan mod 4 Procent kunnet bistaee Agerdyrkning, Handel og Vindskibelighed. Papiirpengenes Forbedring mod

- Sølv-Species har givet enhver Norges Indvaaner, som tiltrænger Varer fra
30 Udlandet, den betydelige Lettelse i Prisen herpaa, af 78 Procent, efter en Cours
af 190 Procent, hvortil Børscoursen i Aaret 1822 var noteret. Dette er en
virkelig Fordeel for Massen af Forbrugere. For flere Classer udgjør den en
modsvarende Formindskelse i Udgifter.
- 35 En høiere Udvikling af vor Agerdyrkning, vor Handel, vor Skibsfart og vor
Industrie vil imidlertid fordre en Forøgelse i vore Pengerepræsentativer, men
denne bør stedse være betinget af, at banken er i Besiddelse af et Sølvfond, som
efter det lovbestemte Forhold svarer til det Papiir, man sætter i Omløb.
- 40 Handel og Skibsfart paa fjernere Farvande behøve en særdeles Beskyttelse. Alle
søefarende Nationer erkjende Nødvendigheden heraf, og Norge, med sin
vidstrakte Kyst, bør ikke alene have en Marine, men ogsaa lade dets Krigsfartøier
foretage de uundværlige Øvelsestogter for at danne Besætningerne og udvikle
Officerernes Dygtighed. Et Forslag betræffende denne vigtige Gjenstand vil
45 blive Eder forelagt. Lader os, med kraftfuld Villie, forene vore Hjelpkilder til
dette Maal.

- Den i det sidste Aarhundrede i Europa udbredte Oplysning maatte fremkalde
en Revision af vore civile og criminelle Love. Et Arbejde, sigtende hertil, er
50 allerede forberedet. En almindelig Oversigt over de forskjellige Folkefærds
Lovgivninger bør lette os ved vore Undersøgelser. Norge, ligesom Sverige, har i
denne Henseende det Fortrin for flere andre Lande, at det besidder oprindelige
Love. Sædvaner, arvede fra Forfædrene, udgjøre National-Eiendommeligheder.
Der gives Nationer, som sætte disse Sædvaner blant de ypperste af deres
55 Rettigheder, fra hvilke de ingenlunde ville afstaae. Jeg erfarede dette ved
Spørgsmaalet om Indførelsen af Jury's. Jeg respecterede Eders Utilbøielighed for
denne Indretning. Vi bør derfor alle iagttage den Skaansel, som Retfærdighed
fordrer, og som skyldes den individuelle Overbeviisning.
- Communallovgivningen er en blant de vigtigste, som ordne det borgerlige
60 Samfund. En Proposition angaaende denne Gjenstand vil blive Eder forelagt.
Norge har Districter, der ere meget fjerne fra Regjeringens Hovedsæde. Denne
betragtning i Forening med Fortidens Erindringer bør gjøre os varsomme i de
Beslutninger, vi desangaaende tage. Det er blot ved Institutioner, grundede paa
ethvert Folks eiendommelige Karacteer, som Lovgiveren formaaer at sikre dets
65 Roe og Tryghed. Man overgaaer ikke uden Fare alt for pludselig fra en
Bestyrelsesmaade til en anden. Statslegemet bør, som det menneskelige Legeme,

undgaae voldsomme Rystelser, der rokke begge eller kunne udsætte dem for Fare.

70

Med sand landsfaderlig Tilfredshed har Jeg gjenseet Norge afvigte Aar. Den Modtagelse, Jeg fandt hos Indvaanerne, - den hjertelige Glæde, hvormed man stimlede sammen i de Egne, Jeg gennemreiste, har ikke kunnet forøge den Kjerlighed, Jeg føler for dem eller mine brændende Ønsker for deres Lykke, -
75 men Mine Tanker og Mine Blikke have hævet sig mod Himlen for at takke den Almægtige, der har holdt sin Haand over det Norske Folk og skjænket det den uafbrudte Rolighed, som er den sikreste Borgen for en stedse gradviis stigende Velstand og Lykke. Det er vor Pligt at vedblive, til dette Maal, at lede et Folk, som nidkjært i at hævde sine Rettigheder, med Taknemmelighed paaskjønner
80 Statsstyrelsens Bestræbelser for at bevare dem.

Vore politiske Forhold, hvoraf vore Handelsforbindelser ere afhængige, ere i Eet og Alt fredelige. - Jeg har al Grund til at troe at de ei ville blive forstyrrede. De forenede Rigers geographiske Beliggenhed og de efterhaanden voxende
85 Forsvarsanstalter understøtte Mine og Eders fredelige Ønsker. Vi tragte blot efter at vedligeholde vor Uafhængighed; - vi frygte derfor Intet, thi vi ere forenede, enige og frie.

Jeg forbliver Eder, gode Herrer og Norske Mænd, med al Kongelig Yndest og
90 Naade velbevaagen.

Emner

Innenriks, Trontale, Økonomi

URI

95 <https://www.virksommeord.no/tale/en-stedse-gradviis-stigende-velstand-og-lykke>

100

105